

PERZEKUCE LAIKU V RÍMSKOKATOLICKÉ CÍRKVI V 50. LETECH A NA POCÁTKU 60. LET NA KROMERÍŽSKU

Cílem práce je na základě dostupných archivních pramenů a literatury zhodnotit dosud nezpracované téma pronásledování laických věřících na území okresu Kromeríž v 50. letech a na počátku 60. let 20. století. Snažím se také poukázat na následky perzekuce a stručně se zmínit o případné rehabilitaci perzekvovaných.

V první kapitole všeobecně hodnotím vývoj vztahu církve a státu v letech 1945–1960. Dotýkám se zásahu státu do církevních poměrů a stručně popisuji pokusy o jednání mezi státem a církví. Celostátní vývoj se vždy snažím dokumentovat na regionálních případech perzekuce.

Druhá kapitola obsahuje hodnocení církevních poměrů na Kromerížsku.

Zabývám se v ní popisem struktury církve v této oblasti a zmiňuji se také o rádech a kongregacích, které zde působily. Tato kapitola zahrnuje i údaje o religiozitě okresu Kromeríž v tomto období, které jsou nezbytné pro dokreslení situace.

Dále se věnuji samotným případům perzekuce. Celá jedna kapitola se zabývá omezováním výuky náboženství. Právě výchovu mládeže totiž považovali komunisté za oblast, kam bylo třeba nejvíce zamerovat své zásahy. A tak byla výuka náboženství omezována výnosy Ministerstva školství, byl určen státní dozor nad výukou a detem se nabízely jiné aktivity v době hodin náboženské výchovy.

S omezováním výuky náboženství souvisí i perzekuce laických učitelů náboženství, kterou se snažím postihnout v další kapitole a dokazuji ji několika případech mimosoudní perzekuce. Jako samostatnou kapitolu zarazuji politické proverky ve školství po roce 1958. Doložila jsem je čtyřmi případy z Kromerížska.

Další kapitola popisuje procesy s příslušníky katolické telovýchovné organizace Orel. Největší vlna těchto procesů proběhla v léte roku 1949. Tehdy byli odsouzeni také čtyři lidé z Kromerížska. V poslední kapitole se zaměřuji na procesy s Katolickou akcí.

Jako Katolická akce byly označovány uměle vytvořené skupiny laiku, které svou náboženskou aktivitou odporovaly snahám komunistů o omezení církve. Takové skupiny pak byly postaveny před soud a odsouzeny ve vykonstruovaných procesech. Uvádím dva procesy, ve kterých byli odsouzeni dva laičtí věřící z Kromerížska.